

25. Goniometrické rovnice

Teoretická část

- Typy goniometrických rovnic:
  1. rovnice v základním tvaru a využití jednotkové kružnice k nalezení jejich řešení,
  2. rovnice vedoucí ke kvadratické či bikvadratické rovnici, možnost řešení pomocí substituce,
  3. využívající vztahů mezi goniometrickými funkcemi, užití znalostí o goniometrických funkcích,
  4. jiné

Praktická část

Základní poznatky

1. Řešte v R rovnice

a) $2 \sin x = \sqrt{3}$

$$\left[\text{typ 1, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{\pi}{3} + 2k\pi; \frac{2\pi}{3} + 2k\pi \right\} \right]$$

b) $-\sqrt{3} \operatorname{tg} x = 1$

$$\left[\text{typ 1, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{5\pi}{6} + k\pi \right\} \right]$$

2. Přiřadte ke každé rovnici 1. – 4. její řešení a) – f) v oboru R : (zdroj státní maturita září 2016)

1. $\operatorname{tg} x = 0$

a) $x = \frac{k\pi}{2}, k \in Z$

2. $\cos x = 1$

b) $x = k\pi, k \in Z$

3. $\sin 2x = 0$

c) $x = 2k\pi, k \in Z$

4. $\operatorname{cotg} \frac{x}{2} = 1$

d) $x = \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in Z$

e) $x = \frac{\pi}{2} + 2k\pi, k \in Z$

f) $x = \pi + 2k\pi, k \in Z$

$$[1b, 2c, 3a, 4e]$$

3. Kolik řešení má rovnice $\operatorname{tg} 2x = 0$ v oboru $\langle 0; 2\pi \rangle$? (zdroj maturita M+, květen 2017)

[5]

Typové příklady standardní náročnosti

4. Řešte v R rovnice

a) $2 \sin \left(2x - \frac{\pi}{3} \right) = 1$

$$\left[\text{typ 1, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{\pi}{4} + k\pi; \frac{7\pi}{12} + k\pi \right\} \right]$$

b) $3 \sin x = 2 \cos^2 x$

$$\left[\text{typ 2, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{\pi}{6} + 2k\pi; \frac{5\pi}{6} + 2k\pi \right\} \right]$$

c) $2 \sin^2 x = 2 - \operatorname{cotg}^2 x$

$$\left[\text{typ 2, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{\pi}{4} + \frac{k\pi}{2}; \frac{\pi}{2} + k\pi \right\} \right]$$

d) $\sin x + \cos 2x = 1$

$$\left[\text{typ 2, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ k\pi; \frac{\pi}{6} + 2k\pi; \frac{5\pi}{6} + 2k\pi \right\} \right]$$

e) $\operatorname{cotg}^3 x - 2\operatorname{cotg}^2 x + \operatorname{cotg} x = 0$

$$\left[\text{typ 2, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{\pi}{2} + k\pi; \frac{\pi}{4} + k\pi \right\} \right]$$

f) $\cos x + \sqrt{3} \sin x = 2$

$$\left[\text{typ 3, } K = \bigcup_{k \in Z} \left\{ \frac{\pi}{3} + 2k\pi \right\} \right]$$

Rozšiřující cvičení

5. Řešte v $\mathbb{R}$ rovnici

$$\sin\left(x + \frac{\pi}{2}\right) = \sin(\pi - 3x)$$

$$\left[\text{typ 4, } K = \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} \left\{ \frac{\pi}{8} + \frac{k\pi}{2}; \frac{\pi}{4} + k\pi \right\} \right]$$

Poznámka

Pro případné zadání rovnic do Wolframalpha.com a podobných programů použijte do zadání rovnice v příkazovém řádku následující syntaxi:

▪ goniometrické funkce	$\sin(x), \cos(x), \tan(x), \cot(x)$
▪ mocniny goniometrických fcí	$\sin^2(x) + \cos^2(x)$
▪ odmocnina (angl. square root)	$\text{sqrt}(x), \text{sqrt}(x + 1), \text{sqrt}(2), \text{sqrt}(3), \dots$

Ve Wolframalpha si nastavte funkci reálné proměnné, tj. Real-valued plot, nikoliv Complex-valued plot.